

Te Whārangi Aromatawai mā te Pouako

Te Papa Tākaro Hou

Te pātai	Ngā aromatawai a te pouako
1. Āta whakaarohia tētahi hoahoa pai mō te papa tākaro me ōna wāhanga, ka tuhi ai i te hoahoa āwhata ki te pepa tukutuku.	
2. Whiriwhiria te horahanga o te pātīfī (arā te karaehe) o tō papa tākaro.	
3. Whiriwhiria te horahanga o te māra putiputi o tō papa tākaro.	
4. Whiriwhiria te paenga o te māra putiputi.	
5. Tuhia ngā taunga tukutuku o tētahi o ngā taputapu tākaro.	
6. Whiriwhiria te tawhiti mai i tētahi o ngā taputapu tākaro ki waenganui pū o te ngahere.	
7. Ka whakatakotoria he kiri rākau ki raro i ngā taputapu tākaro, kia kore ai ngā tamariki e whara, e mamae rānei, mēnā ka taka. E tika ana kia 30cm te hōhonu o te kiri rākau. Whiriwhiria te rōrahi o te kiri rākau e hiahiatia ana.	

Te Papa Tākaro Hou

Tūārere	1	2	3					
Tau	1	2	3	4	5	6	7	8

Tohu Ako: Te Ine, Te Āhuahanga

Kaupapa: Te rōrahi, te horahanga me te hoahoa āwhata

Hei whakamārama

He tauira ngohe tēnei, hei aromatawai i te mōhio o te ākongā ki te whakaahua āwhata, te horahanga, te rōrahi me te taunga tukutuku. Mā te āta mātakitaki me te āta whakarongo a te pouako ki te mahi a te ākongā, e mōhiotia ai te taumata o te ākongā, ngā wāhi e pakari ana, me ngā wāhi hei whakapakari ake.

I ētahi wā, mā te whakawhitiwhiti kōrero, mā te paku whakamārama rānei a te pouako, e kite ai te ākongā i te rautaki, i te huarahi rānei hei whakaoti i te ngohe.

E tika ana kia taunga te ākongā ki tēnei mea te whakaoti rapanga, te wetewete i ngā kōrero me ngā tohutohu, te āta whakaaro i te rautaki e hāngai ana, me te tūhonohono anō i ngā maramara mātauranga kei roto i tōna hinengaro. Koirā te āhua o tēnei ngohe aromatawai.

Me tuku kia mahia tēnei ngohe aromatawai i muri i ngā akoranga e hāngai ana ki te whakaahua āwhata, te horahanga, te rōrahi me te taunga tukutuku, kava e tuku mātao noa iho.

Rauemi Tautoko:

Kei te whare whakaputu rauemi o Te Tāhuhu o te Mātauranga ēnei rauemi (Down the Back of the Chair), kei te whata rauemi tuihono hoki o Tāhūrangi.

- **Te Poutama Tau, Pukapuka Tuarua: Te Uiui Aromatawai.** Ko ngā kōrero whānui e pā ana ki te aromatawai pāngarau.
- **Hei Tautoko i te Marautanga Pāngarau: Te Ine.** Ko ngā huatau matua me ētahi ngohe whakaako e hāngai ana ki te ine.
- **Hei Tautoko i te Marautanga Pāngarau: Te Hanga.** Ko ngā huatau matua me ētahi ngohe whakaako e hāngai ana ki te āhuahanga.
- **Hei Tautoko i te Marautanga Pāngarau: Te Wāhi, te Ahunga me te Panoni.** Ko ngā huatau matua me ētahi ngohe whakaako e hāngai ana ki te mahere āwhata, te wāhi me te ahunga.

Ngā tohutohu

Whakaaturia te kāri, ākene pea me pānui tahi me te ākongā, **kia mārama ai ngā kōrero.**

Hoatu he wā hei whakaoti mā te ākongā i ngā pātai.

Tonoa te ākongā kia whakamārama i āna mahi. Tāruatia 'Te Whārangi Aromatawai mā te Pouako', hei tuhi māu i āna whakamārama, me ō whakaaro, ō whakataunga aromatawai.

Āta tirohia ngā kōrero kei te whārangi 'Hei Ārahi i te Aromatawai' hei āwhina i a koe ki te whakatau i te taumata e hāngai ana ki ngā mahi a te ākongā. Kei tēnei whārangi te ngako o te pāngarau e hāngai ana ki tēnei ngohe, me ngā tauira whakamārama a ngā ākongā.

Me mātua mōhio te ākongā

- ki te tuhi mahere āwhata
- ki te whiriwhiri horahanga tapatoru
- ki te whiriwhiri rōrahi
- ki te tikanga o te whakaatu mahere ki te taunga tukutuku

Ngā kupu pāngarau e hāngai ana

hoahoa āwhata, horahanga, paenga, pepa tukutuku, rōrahi, tapatoru, tapawhā hāngai, taunga tukutuku

Ngā kupu e hāngai ana ki te horopaki

anga piki, maramara, kiri rākau, māra putiputi, papa tākaro, pātītī, retireti, tārere

Ngā rauemi

- te kāri ngohe
- he pepa tukutuku
- he rūri

Ētahi ngohe whakaako e hāngai ana

Hei Tautoko i te Marautanga Pāngarau: Te Ine

- Te Whiriwhiri Horahanga
- Te Horahanga Tapawhā Hāngai
- Te Horahanga Tapatoru
- Te Ine Rōrahi

Hei Tautoko i te Marautanga Pāngarau: Te Hanga

- Hoahoa Āwhata

Hei Tautoko i te Marautanga Pāngarau: Te Wāhi te Ahunga me te Panoni

He Ngohe Whakaako:

- Taunga Tukutuku
- Hangarite Hurihanga

He Tūhuratanga:

- Taku Kāinga

He taura pātai hei kukume whakaaro

- Whakamāramahia ngā mahi i oti i a koe i tō hinengaro. He aha tō mahi tuatahi? He aha tō mahi tuarua?
- He aha koe i whiriwhiri ai i tēnā i te tuatahi?
- E mōhio ana koe ki tētahi atu rautaki e hāngai ana ki tēnā pātai?
- Me pēhea te whiriwhiri i te āwhata kia pai ai te whakaatu i te 120m ki te pepa tukutuku?
- Ki tēhea kokonga te māra putiputi?
- He aha koe i mōhio ai he haurua te ngahere māori o te katoa o te papa tākaro?
- Me pēhea te tohu i ia wāhanga o te papa tākaro?

Hei Ārahi i te Aromatawai

Te Papa Tākaro Hou

Te pātai	Tau 6	Tau 7	Tau 8
1. Āia whakaarohia tētahi hoahoa pai mō te papa tākaro me ōna wāhanga, ka tuhi ai i te hoahoa āwhata ki te pepa tukutuku.		Ka tika te whiriwhiri i te āwhata kia pai ai te takoto o te hoahoa ki te pepa tukutuku. Ka tuhia te āwhata ki te hoahoa. Hei tauira: 1 wehenga o te tukutuku: 10 mita	
2. Whiriwhiria te horahanga o te pātītī (arā te karaehe) o tō papa tākaro.	Ka whakamahia te tukutuku hei whiriwhiri i te horahanga tapawhā hāngai.	Ka whakamahia ngā inenga tapa hei whiriwhiri i te horahanga o ngā āhua māmā, pērā i te tapawhā hāngai me te tapatoru. Ka whakawhiti te horahanga i te hoahoa hei horahanga tūturu o te papa tākaro.	Ka whakamahia ngā inenga tapa me ngā ture tātai, hei whiriwhiri i te horahanga o ngā āhua ahū-2 matatini.
3. Whiriwhiria te horahanga o te māra putiputi o tō papa tākaro.	Ka whakamahia te tukutuku hei whiriwhiri i te horahanga tapatoru.	Ka whakamahia ngā inenga tapa hei whiriwhiri i te horahanga o te tapatoru.	
4. Whiriwhiria te paenga o te māra putiputi.	E mōhio ana he aha tēnei mea te paenga, ā, e tika ana te whakamahi i te rūri hei ine i ngā tapa o te tapatoru, me te tātai anō i te tapeke.	Ka inea ngā paenga i te hoahoa āwhata, ā, ka whakawhiti ērā hei inenga tūturu o te papa tākaro.	
5. Tuhi ngā taunga tukutuku o tētahi o ngā taputapu tākaro.	Ka tauria ia rārangi pouiū me ia rārangi huapae o te tukutuku. Ka tuhia he takirua raupapa hei tautohu i te wāhi tika i te tukutuku.		
6. Whiriwhiria te tawhiti mai i tētahi o ngā taputapu tākaro ki waenganui pū o te ngahere.	E tika ana te tautohu i te pokapū o te ngahere. Ka whakamahia te rūri hei ine i te tawhiti toroitika i te mahere.	Ka whakawhiti te tawhiti i te mahere hei tawhiti tūturu o te papa tākaro.	
7. Ka whakatakorika he maramara kii rākau ki raro i ngā taputapu tākaro, kia kore ai ngā tamariki e whara, e mamae rānei, mēnā ka taka. E tika ana kia 30cm te hōhonu o te kiri rākau. Whiriwhiria te rōrahi o te kiri rākau e hiahia ana.		Ka whakamahia ngā inenga hei whiriwhiri i te rōrahi o ngā āhua ahū-3 māmā, pērā i te poro tapawhā hāngai. Ka whakawhiti te rōrahi i te hoahoa hei rōrahi tūturu o te papa tākaro.	Ka whakamahia ngā inenga me ngā ture tātai, hei whiriwhiri i te rōrahi o ngā āhua ahū-3 matatini.